

Bílský ZPRAVODAJ

Vydání č. 2 / Prosinec 2021

ZDARMA

Pár slov úvodem

Vážení spoluobčané,
asi všichni z nás jsme si mysleli, že letošní adventní čas zahájíme společným rozsvícením vánočního stromku, ke kterému vždy patří svažené víno, spousta dobrot a prodej výrobků ze ZŠ Vilémov, avšak více než kdy jindy zde platí, že člověk míní a život mění. My jsme naši vánoční výzdobu v parku obohatili o Tři krále, pocestného se psem a velblouda, přijďte se sami na tu krásu podívat. Naše děti jsme o radost připravit nechtěli, proto stejně jako loni obdržely od paní Říhové v obchodě tradiční mikulášský balíček. Nyní bych Vás chtěl stručně seznámit s akcemi, které probíhají nebo již letos proběhly. Byli jsme úspěšní s žádostí o dotaci na výstavbu chodníku směrem k Loučce, proto jsme koncem října po vyřízení nezbytných administrativních náležitostí zahájili práce. Součástí stavby chodníku je i položení kanalizace pod nový chodník. Tato kanalizace bude prostřednictvím vpustí sloužit pro odvod vody z komunikace, to byla nutná podmínka správy silnic, které silnice patří. Začátek prací ovlivnilo nejen čekání na výsledek dotace, ale poté i nedostatek stavebního materiálu. Při zahájení nás navíc čekalo nemilé překvapení, když jsme po kamerových sondách stávající betonové kanalizace v ústí napojení zjistili její zborcení v okolí křižovatky a dále průraz betonové kanalizace jinou inženýrskou sítí, zde se našťastí potvrdilo, že se nejedná o rozvod plynu. Nyní nás trochu zlobí letošní první sníh a práce zřejmě budeme muset přerušit a pokračovat v jarních měsících. Tímto se také omlouvám spoluobčanům za komplikace spojené s výstavbou, zejména za znečištění komunikace. Z dalších letošních akcí jsme například opravili kamenný kříž směrem k Loučce. V obnově památek chceme dále pokračovat opravou kamenného kříže v Občinách. V této lokalitě byla vyčištěna léta neprostupná cesta směrem k hájovně s tím, že pokud budeme úspěšní v žádosti o dotaci, vznikne zde oboustranná dubová alej o počtu cca 70 stromů. Snažíme se i o rozvoj místního hřiště, kde je nově instalována lanovka a houpačka pro děti. Pro pořádání kulturních akcí je zde umístěn nový velkoprostorový stan, na který jsme také obdrželi dotaci. Dokončili jsme práce na přeměně asfaltové plochy za DZR Bílsko na park a myslím, i podle ohlasů, že se výsledek podařil (více info dále ve zpravodaji). Další plánované akce jsou ve stadiu projektových příprav a povolení, ať už se jedná o splaškovou kanalizaci, územní plán, nebo před podáním žádostí o dotace jako např. chodníky po levé straně směrem od Choliny.

Bohužel, vzhledem k aktuální situaci se neuskutečnilo podzimní naplánované vítání občánků a setkání seniorů, dále máme v měsíci únoru naplánovaný obecní ples, ale uvidíme, co nám situace dovolí. Závěrem bych chtěl poděkovat všem občanům, kteří se aktivně podílejí na životě v obci, podporují vše dobré, co se kolem nich děje, a přidávají ruku k dílu.

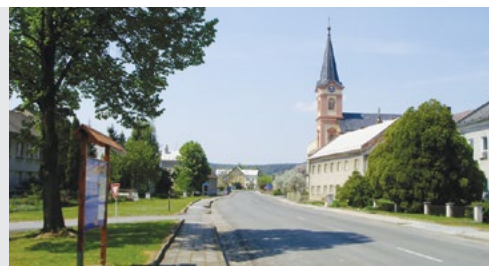
Přeji Vám klidné prožití vánočních svátků, pevné zdraví a vše nejlepší v roce 2022.

Jaroslav Žák

Veselé Vánoce a šťastný nový rok 2022
přeje Zastupitelstvo obce Bílsko.

Název: Bílský zpravodaj č. 2/2021 – periodický tisk samosprávného územního celku, čtvrtletník. Registrace evidenční číslo: MK ČR E 22029. Vydavatel: Obec Bílsko, IČO: 005 76 239. Sídlo redakce a vydavatele: Bílsko 11, PSČ 783 22 Cholína. Redakční rada: kolektiv Obecního úřadu Bílsko, e-mail: oubilsko@tiscali.cz, tel.: +420 585 349 210, web: <http://oubilsko.cz>, náklad: 90 ks. Příspěvky nejsou redakčně ani jazykově upravovány. V Bílsku 8. 12. 2021. Zlom, sazba a tisk: Computer Media s.r.o.; www.obecni-noviny.cz.

Probíhající akce

Revitalizace asfaltové plochy za DZR Bílsko o.p.s. na park

Dokončili jsme práce na přeměně asfaltové plochy na park. Na akci jsme získali dva dotační tituly, jeden byl na výsadbu parku z Operačního programu ministerstva životního prostředí a druhý dotační titul z POV Olomouckého kraje, ten byl určen na odstranění asfaltové plochy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Původní stav: asfaltová plocha

Výsledek přeměny asfaltové plochy na park (foto říjen 2021)

Oprava kamenného kříže směrem na Loučku

Provedli jsme opravu kamenného kříže směrem na Loučku. Cena práce činila 86 tis. Kč, získali jsme dotace z Olomouckého kraje ve výši 30 tis. Kč.

Velkoprostorový party stan včetně příslušenství (12 setů lavic se stoly)

Na místní hřiště byl pořízen velkoprostorový stan s příslušenstvím pro konání kulturních akcí. Cena stanu včetně příslušenství byla 240 tis. Kč, z toho dotace MAS region Haná ve výši 148 tis. Kč.

Alej/cesta v „občinách“ směrem k hájovně

Vyčistili jsme neprostupnou cestu s tím, že je zde naplánovaná výsadba cca 70 ks stromů (duby aj.). Na akci je podána žádost o dotaci z ministerstva životního prostředí ve výši 250 tis. Kč. Součástí obnovy bude zřejmě i oprava kamenného kříže, který se v prostoru cesty nachází.

Stav před vyčištěním aleje

Po vyčištění aleje, připraveno na výsadbu stromů

Výstavba chodníku podél silnice III/37313 v obci Bílsko směrem k Loučce II. Etapa – I. část

Konání této akce bylo podmíněno získáním peněz z dotačního titulu fondu SFDI při Ministerstvu dopravy na výstavbu chodníků kolem komunikace na Loučku. Protože jsme byli s žádostí úspěšní, nastaly další administrativní kroky, jako je výběrové řízení na dodavatele stavby a poté uzavření smlouvy. Dotace činí 85 % ceny z uznatelných nákladů, což dělá částku 1 653 068 Kč.

Podmínkou udělení stavebního povolení a souhlasu s výstavbou od správy silnic jakožto vlastníka komunikace bylo, že se

musí ze silnice odvést voda. Následkem toho se musela do příkopu položit dešťová kanalizace (viz foto níže), která bude prostřednictvím vpustí odvádět vodu z komunikace. Dále se pak tato nová kanalizace napojí na stávající betonovou, kterou již v Bílsku máme. Začátek prací ovlivnilo nejen čekání na výsledek dotace, ale poté i nedostatek stavebního materiálu. Při zahájení nás navíc čekalo nemilé překvapení, když jsme po kamerových sondách stávající betonové kanalizace v ústí napojení zjistili její zborce-

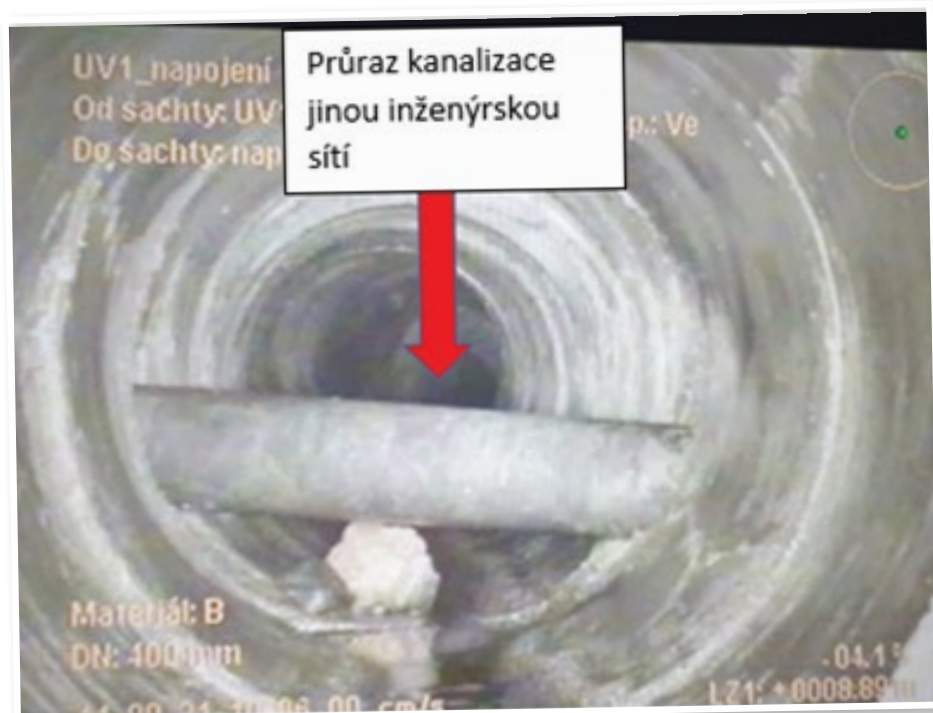
ní v okolí křižovatky a dále průraz této kanalizace jinou inženýrskou sítí v místě průrazu (viz foto níže). Z tohoto důvodu bylo nutné komunikaci v uvedeném místě rozkopat a zjistit, o jaký rozvod sítě se jedná, naštěstí se zjistilo, že nejde o rozvod plynu. Nyní nás trošku zlobí letošní první sníh a práce zřejmě budeme muset přerušit a pokračovat v jarních měsících. Tímto se také omlouvám spoluobčanům za komplikace spojené s výstavbou, zejména za znečištění komunikace.

Výsledek výběrového řízení, které pro obec provedla Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, s tímto výsledkem:

Kalkulace nákladů a dotace				
Popis	Vysoutěžená cena bez DPH [CZK]	Vysoutěžená cena s DPH [CZK]	Dotace %	Dotace [CZK]
VŠEOBECNÉ KONSTRUKCE A PRÁCE	151 000,00 Kč	182 710,00 Kč	85%	155 303,50 Kč
SO101 - UZNATELNÉ NÁKLADY	1 456 261,91 Kč	1 762 076,91 Kč	85%	1 497 765,37 Kč
SO101 - NEUZNATELNÉ NÁKLADY	677 738,09 Kč	820 063,09 Kč	0%	0,00 Kč
CELKEM		2 764 850,00 Kč		1 653 068,87 Kč
Vlastní zdroje:	1 111 781,13 Kč			

Výstavba chodníku podél silnice III/37313 v obci Bílsko směrem k Loučce II. Etapa – I. část

Realizace položení dešťové kanalizace a šachet do příkopu pod budoucí chodník.

Průraz stávající betonové kanalizace jinou sítí (po provedení sondy zjištěno, že se jedná o kabely telefonu v ocelové chráničce)

Memoriál Martina Květoně

Třetí srpnovou sobotu se na sokolském hřišti odehrál další ročník obnovené tradice nohejbalového turnaje trojic – Memoriál Martina Květoně. Za slunečného počasí a dobrého občerstvení se sešlo celkem 7 týmů, které již tradičně předváděly kvalitní nohejbal podporovaný nemalým

množstvím diváků. Po základní skupinové části, kdy se utkal každý s každým, turnaj postupně vrcholil finálovými zápasy, do kterých postoupily sestavy s nejlépe vyladěnou formou. Po těžkých bojích první místo „na bedně“ nakonec obsadil tým z Prostějova, který ve finále těsně porazil

sestavu z Vojnic. Souboj o třetí flek pak na svou stranu převážila sestava rodáků z Bílska. Děkujeme všem, kteří se akce zúčastnili, a těšíme se příští rok u nohejbalu na viděnou. Sportu zdar a nohejbalu obzvlášť.

Discgolfový turnaj 11. 9. 2021

V neděli 11. září 2021 se uskutečnil již pátý ročník discgolfového turnaje, který se pořádá na hřišti obce Bílsko.

Tradice kategorií byla zachována a opět se soutěžilo mezi muži, ženami a dětmi.

Letošní ročník dle počtu účastníků byl sice o něco slabší než vloni, ale s počtem 40 tak pouze „vyrovnal“ doposud nejnižší počet, jako byl i v roce 2019.

Ač termín a čas vždy nevyjde ideálně pro všechny, odpoledne se vydařilo a přišlo i více lidí si jen tak posedět, občerstvit se, potkat se se sousedy a pobavit se vývojem turnaje.

Jak tedy proběhl ten letošní?

Jednotlivé kategorie byly zastoupeny následovně: děti ... 18 hráčů, ženy ... 12 hráček, muži ... 10 hráčů.

Rekord hřiště, tj. nejlepší soutěžní výsledek, zatím stále drží z roku 2017 Petr Škůrek, který v úvodním kole obešel hřiště jen na 7 hodů.

Letos nejlepší výsledek v průběhu turnaje zahráli Tomáš Slaný a Václav Mikulka, kteří zvládli hřiště zahrát na 8 hodů.

Je dobré vědět, že se tato sportovně-rodinná aktivita stává každým rokem stále populárnější. Z vyprávění účastníků se dozvídám, že někteří nacházejí hřiště při svých dovolených, kde si s chutí zahrájí, či jsem zaznamenal, že někteří dorazili již i s vlastními disky. V Česku je instalováno okolo 125 hřišť s pevným umístěním košů.

Účastníci byli opět seznámeni s pravidly této hry a celé sportovní odpoledne začalo rozehráním tréninkového kola, kdy si mohli všichni hráči vyzkoušet hody originálními discgolfovými talíři. Koš je cílovým terčem pro odehrání jednotlivé jamky.

Na hřišti byly vytvořeny tradiční tři jamky, tj. vymezené prostory začínající odhodištěm a ukončené discgolfovým košem, do kterého na konci každé jamky musí disk na co nejnižší počet hodů přistát.

Hráči si tak mohli vyzkoušet všechny možné typy jamek: přímou (tj. rovná jamka bez překážek, jde tak „jen“ o překonání vzdálenosti), přírodní (kdy se využívá příroda, jako je les, keře, vzrostlé stromy či vodní

prvky) a pak umělou (kdy se schválně jamka ztíží povinností obletět diskem nějaké vytyčené území či jsou stavěny do cesty překážky, které dále mohou ztížit dosažení koše). Byly sestaveny flajty (skupiny po 3 až 4 osobách) a postupně se hráči vydali k odehrání úvodního kola.

Výsledky – počty hodů na jednotlivých jamkách – si hráči zapisovali do tzv. score karty. Na konci kola pak soutěžní výsledek předali rozhodčímu turnaje, který všechny výsledky zaznamenal.

V každé kategorii bylo vyhlášeno 8 nejlepších hráčů z úvodního kola, kteří postoupili do bojů semifinálových. V semifinále se tak opět začínalo od nuly a šance byly otevřené pro všechny postupující hráče.

Následně pak 4 nejlepší soutěžící v každé kategorii postoupili do finále. Pokud bylo nutné při rovnosti výsledků rozhodnout o některém postupujícím či medailistovi, rozhodovalo se rozhozem na jamce č. 1 (na počet hodů, a když to nestačilo tak pak jen jediným hodem, kdo byl blíže koše, se rozhodlo o lepším hráči).

Kategorie děti:

1. Tomáš Slaný
2. Eliška Malá
3. Jiří Vrána
4. Roman Fremel

Kategorie ženy:

1. Monika Kvapilová
2. Petra Spáčilová

3. Iveta Lakomá
4. Andrea Beranová

Kategorie muži:

1. Václav Mikulka
2. Jaroslav Žák
3. Luboš Kotouč
4. Zdeněk Slaný

Všichni uvedení finalisté ve všech třech kategoriích byli oceněni a k umístění na medailových pozicích byly předány medaile i hodnotnější ceny.

Během akce bylo zajištěno občerstvení i hudba.

Poté se pokračovalo tradiční volnou disciplínou „Hole in One“ na jamce č. 1, kde si mohli všichni příchozí vyzkoušet štěstí a svůj um, zda dosáhnou koše na jediný hod z odhodiště. Letos se jako prvním toto podařilo Jardovi Vránovi (jun.).

Taktéž byla představena další varianta golfové zábavy: tzn. Spin Golf, který si zkusilo zatím jen pár hráčů.

Rád bych tímto poděkoval všem, kteří pomohli s přípravou a organizací této akce včetně dobrovolníků, kteří se pak v průběhu odpoledne starali o občerstvení.

Počasí nám přálo a akce se vydařila.

Na viděnou při šestém ročníku v roce 2022.

Luboš Kotouč

Drakiáda

Vzhledem k tomu, že jsme celou zimu a jaro strávili všichni uzavřeni ve svých domovech, tak se s koncem prázdnin a začátkem podzimu v naší obci s akcemi pro děti tak říkajíc roztrhl pytel. Vzhledem k vyvíjející se situaci ohledně pandemie covidu-19 v dnešní době nikdy nevíme, jestli něco uspořádat, nebo ne, a tak tedy drakiáda proběhla v neděli 10. října.

Na letošní drakiádu se nás sešlo poskrovnu, v minulých letech se zúčastnilo mnohem více dětí, které si přišly pustit svého draka. Jelikož předcházející den svítlo sluníčko, foukal příjemný vánek a pro nás starší známou píseň *Poručíme větru dešti* už dávno nepějeme, tak nám v den drakiády počásí moc nepřálo. Nejen že jsme celé odpoledne neviděli sluníčko, ale o větru nebo mírném vánku nemůže být ani řeč. A tak pro radost svých dětí z létajících draků si muselo pár tatínek a jedna maminka zaběhat po poli,

aby se mohli draci alespoň chvíli třepotat na obloze.

Nás přihlížejících ovšem získal největší obdiv jeden z kluků, který si oběhl celé pole až k lesu, aby měl radost z toho, jak mu drak létá po obloze.

Tentokrát opravdu podzimní odpoledne bylo ukončeno tak jako vždy občerstvením na hřišti a musím uznat, že dětem opravdu moc chutnal citronový čaj, protože nebyla žádná kofola, a my dospělí jsme se za odměnu zahřáli jako vždy svařeným vínem.

Takže letošní drakiádu máme za sebou. Ovšem musím přiznat, že mě letos nejvíc překvapil jeden malý kluk, který za mnou na začátku přišel s otázkou: „Teto, co říkáš na volby? Babiš prohrál...“ a důkladně se mnou probral povolební situaci v naší zemi.

Po tomto rozhovoru jsem se uklidnila, že se na stáří nemám čeho bát, protože nám roste

generace opravdových politiků a pánové a dámy v Praze se mají na co těšit.

Letošní akce pro děti máme za sebou a budeme se těšit na příští rok. Doufáme, že si užijeme zimních sportů a nebudeme opět uzavřeni z důvodu pandemie covidu-19.

Na závěr bych chtěla popřát všem klidné a příjemné prožití vánočních svátků, mnoho štěstí a zdraví v novém roce, ale hlavně věřme, že bude zase líp.

Patáková Renata

Život v DZR Bílsko na sklonku roku 2021

Vážení přátelé, milí čtenáři, epidemie koronaviru nebere konce, byt jsme díky promoření a proočkovanosti doufali v opak. Píšu tyto řádky v den rekordních přírůstků nakažených osob, vyhlášení nouzového stavu a rušení hromadných akcí. Tak, jak se situace po jarním očkování a v letních měsících zlepšovala, nyní pandemie udeřila znovu a neočekávanou silou. No, jsme nyní snad zkušenější a připravenější, na druhé straně ale i unavenější a rozladnější. Sám nevím, co se mohlo nebo mělo udělat jinak nebo lépe, doufal jsem v konec tohoto temného období, ale snad nejvíc mne mrzí rozdělení společnosti a lidí na očkované a neočkované. Osobně věřím a doufám v pozitivní význam očkování i v to, že epidemie nás díky němu na Domově v takové míře nezasáhne, ale dokážu pochopit i argumenty druhé strany. Žijeme v době chaosu, protichůdných zpráv a protichůdných rozhodnutí, nedivím se, jak lidé reagují a jak se rozhodují. Na Domově se především aktuálně potýkáme s personálními problémy kvůli častým

karanténám, respiračním nemocem, hlídání nemocných dětí ad. Jsou to takové podružné projevy epidemie, ale pro náš malý kolektiv projevy velmi nepříjemné. Na rozdíl od školy, kanceláře nebo úřadu nemůžeme jen tak zavřít dveře a jít na nemocenskou, musíme provoz zajistit nepřetržitě a to je pro náš tým momentálně naprosto zásadní. A to nemluvím o postupném utlumování společenských a kulturních akcí, neboť život v izolaci s minimem podnětů je velmi náročný pro lidi zdravé, natož pro ty s duševním onemocněním.

Ale z té pozitivnější stránky. Léto bylo plné výletů a vycházek do přírody. Byli jsme v Náměšti na Hané, Čechách pod Kosířem, na Svatém Kopečku, pořádali jsme táborák, sportovní den se studenty a jiné krásné akce. Pro zaměstnance proběhlo s finanční pomocí Nadace ČEZ komplexní školení, které zlepšilo jejich kvalifikovanost a kompetence.

Od Nadace Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové se nám podařilo získat prů-

myslovou pračku, od dalších dárců zdravotnické pomůcky.

S povděkem kvitujeme obecní iniciativu pomoci při údržbě budovy. Ochotní brigádníci obce provádí údržbové a natěračské práce, které bychom vlastními silami těžko zvládali. Na budově je pořád co opravovat, pořád co vylepšovat a stojí to nemalé finanční prostředky. Nyní probíhá výmalba, měníme dveře, koberce, nakupujeme ochranné a zdravotnické pomůcky. Podotýkám, že v dotacích byl štedrý i stát, Olomoucký kraj a město Litovel.

Z personálního hlediska jsme od července rozšířili aktivizační tým a zvýšili tak nabídku sociální terapie a volnočasových aktivit pro klienty.

Nyní, několik týdnů před koncem roku, přeji já i kolektiv spolupracovníků všem čtenářům především trpělivost, ohleduplnost k druhým a pokoj a mír v duši.

Krásné a klidné vánoční svátky a mnoho zdraví a pohody do roku 2022!

**Obec Bílsko děkuje společnosti ČEZ, a. s. za finanční podporu na akci
Rozsvícení vánočního stromu v obci Bílsko.**

SKUPINA ČEZ

Bílsko včera a dnes – Živnosti a řemesla

V tomto díle historického okénka opět nasedáme do stroje času a přesouváme se do dnes již hluboké minulosti naší milé malé vesnice. Mačkám tlačítko start!

Dnes se koukneme na živnosti a řemesla, která se v naší vesnici provozovala. O dokonalou archaickou atmosféru se nám postará doslovný přepis záznamu z olomouckého archivu.

Živnosti a řemesla

Na živnosti a řemesla bývala naše malá zemědělská vesnice chudá.

Nejstaršími živnostmi v Bílsku jsou živnost **hostinská a kovářská**, o jejichž založení jest bližší již nahoře (o založení hospody a kovářny zase někdy jindy, teď jsme u těch řemesel, pozn. autora)

Po rodině Pruckové a Dudově, která zjednalá bílské **hospodě** zase dobrou pověst, převzal roku 1882 hospodu Josef Květoň, který měl manželku z Bílska a přestěhoval se do Bílska z Dubčan. Ten provozoval v Bílsku živnost hostinskou až do roku 1912, kdy od něj koupil hostinec Josef Valčík, šafář ze Skrbeně. V roce 1922 převzal po něm hostinec jeho syn Jaroslav Valčík a v roce 1945 přechází hostinec zpět do rodiny Květoňovy, a sice do vlastnictví vnuka Josefa Květoně staršího Miloslava Květoně a jeho manželky Jiřiny, dcery Jaroslava Valčíka.

Ve staré bílské **kovárně** provozovala od roku 1792 kovářství rodina Kuhnova. V letech desátých našeho století postavil Eduard Kuhn novou kovárnu na kraji obce

od Seničky, věnoval se však více rolnictví a v březnu 1948 živnost kovářskou složil.

Tkalcovství provozovali ještě v druhé polovině minulého století domkaři Hynek Dokoupil (na č. 29, kdež se říkalo „u Kadlců“), M. Grézl na č. 41 (zemřel zadušením) a Leonard Kvapil z č. 26, který provozoval tkalcovství až do své smrti v roce 1903, pracoval však jen v zimě. Tkalci tito, vyjma Grézla, „dělávali“ jen hrubší plátno z lněné příze, zvané domácí, kterou jim dávaly selky ze svého vypracovaného lnu.

Krejčovství provozoval v Bílsku koncem minulého století Hynek Kocvrlich na č. 45 a šitím se zabývala v oné době Františka Havlíčková a vyšíváním Teréza Kuhnová zvaná Kovářova. V dnešní době (1949) není v Bílsku krejčího.

Od let devadesátých minulého století provozovali v Bílsku **obchod se smíšeným zbožím**: Jakub Koupil („u Korbetů“) na č. 42, pan Hynek Kocvrlich na č. 45, no a Jan Zukal ve vilce č. 50, po něm převzal tento obchod manžel dcery Hynka Kocvrliche Anežky Josef Fiala, který provozoval obchod jako jediný v obci po 20 let. Po Josefu Fialovi převzal dnem 1. ledna 1937 obchod Alois Kobza. Dnem 15. prosince 1949 stal se obchod prodejnou „Budoucnosti“ a Kobza jest od té doby vedoucím prodejny.

Trafika, která se nacházela při obchodě č. 50, zadána byla v roce 1936 invalidovi Miloslavu Haitmanovi, který si pořídil prodejní budku nejdříve na místě bývalé

Pávkovy chaloupky č. 29 a pak v zahradě mezi číslem 12 a kostelem.

V roce 1912 zařídil si v č. 5 obchod Stanislav Novák, obchod však neměl dlouhého trvání, on se jeho majitel otrávil.

Koncem minulého století počal provozovati v Bílsku **řeznictví** Alois Svačina na č. 48. V letech třicátých byli v Bílsku dokonce tři řezníci. Svačina Alois na č. 44, jeho syn Svačina Cyril na č. 48 a Jaroslav Valčík na č. 1. V dnešní době (1950) není v Bílsku řezníka.

Práce ze dřeva (tesařskou, kolářskou, stolářskou a pumpařskou) prováděli od polovice minulého století členové rodiny Koupilovy ze Zábraně, hlavně Josef Koupil, dnes již osmdesátiletý.

Koncem minulého století provozoval v Bílsku **bednářství** M. Reichel na č. 43 (byl německého původu) a práce stolářské M. Tyl na č. 32.

Od roku 1930 provozují v Bílsku brň Hynek a Karel Trnkovi **školkařství** a koncem let čtyřicátých vystavěli sobě při svém školkařském závodě za školou vilku.

Zdravotnictví v Bílsku

Obvodním lékařem pro Bílsko byl od let sedmdesátých minulého století lékař Zavadil, bydlí asi 1 km od Bílska na Prátni. Vilémov. Od roku 1904 byl obvodním lékařem pro Bílsko MUDr. Michal Hudeček z Choliny a nyní MUDr. Václav Soudek, obvodní lékař v Cholině.

Historik a reportér Jasmín Krákavec

Tak trochu varhany Jakuba Jana Ryby v Bílsku

Jedním ze symbolů Vánoc je dnes slavná Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby. Asi by se nenašel nikdo, kdo by neznal úvodní zvolání: „Hej, mistře!“, kterým začíná putování pastýřů k právě narozenému Ježíškovi. Ryba tuto skladbu napsal v Rožmitále pod Třemšínem, kde po studiích v Praze strávil celý svůj život. Kromě učitelské praxe byl Ryba také ředitelem kůru ve zdejší farní kostele Povýšení sv. Kříže. Jako ředitel kůru měl na starosti veškerou hudební produkci – hrál na varhany i jiné nástroje, vyučoval hru na různé nástroje, sbormistroval i skládal hudbu. Za „Rybovy varhany“ tak považujeme právě varhany v tomto kostele. Pocházejí z roku 1750 a ačkoliv prošly mnohými opravami i částečnými přestavbami, stojí zde dodnes.

Samozřejmě Jakub Jan Ryba hrál za svůj život na ledacos a jistě i na více varhan než jen na ty rožmitálské. Ovšem historie má ráda různé nálepky a senzace, a tak existují ještě jedny varhany, které se někdy označují také jako „Rybovské“. Jsou z vesničky Němčice u Klatov a původně stály v Přesticích. Vzácný nástroj z roku 1717 postavil loketský varhanář Johann Leopold Burkhart a jde o skutečnou špičku varhanářského umění počátku 18. století v českých zemích.

A teď k nálepce tu senzaci! Nebo, chcete-li, malou historickou perličku. Dochovala se nám totiž Rybova vzpomínka, jak si na tento nádherný nástroj jako čtyřletý chlapec zahrál: „*Zmocnila se mě chuť hrát. Řekl jsem to onomu chlapci a ten mě posadil za varhany. Položil jsem prsty na klaviaturu, ale nic se neozývá – chci pryč odtud. Můj*

průvodce běží, aby šlapal měchy, a já se teď předvádím se svým pěkným koncertem – každý si umí představit, jak nečekaně má krásná varhanní hra zapůsobila na lidi, kteří se zde modlili.“ Tak píše Ryba ve svých pamětech. Vystoupení prý ukončil až jeho dědeček, který jej od varhan násilím vytrhl. Chlapci, který malému uličníkovi při hře pomáhal, pak uštědřil pořádný pohlavek. Němčické varhany, díky kterým máme tak pěknou vzpomínku na Rybovo dětství, v současné době procházejí náročným restaurováním tady v Bílsku. Jeho iniciátorem se stalo Sdružení na záchranu němčických varhan, které se o celý náročný projekt obětavě a skutečně s nadšením stará. Až celá akce skončí, měly by varhany po stránce stavitelské i zvukové vypadat tak jako v době svého vzniku.

Ze života Jakuba Jana Ryby:

- Správná podoba jména je Jakub Jan Ryba, nikoliv Jan Jakub Ryba, jak se často uvádí. Původ jména Jan je nejasný, zřejmě jde o jméno po jeho otci, které Ryba začal používat až v dospělosti. Jeho druhé křestní jméno je Šimon.
- S manželkou Annou měl třináct dětí, z nichž se dospělosti dožilo sedm. Do současnosti pokračuje Rybův rod rodinami dvou nejmladších dcer – Marie a Klementiny, které se provdaly za dva bratry z rodiny Schwingů.
- Byl znamenitým hudebníkem. Ovládal hru na varhany, klavír, housle, violu, violoncello, flétnu, klarinet a lesní roh. Složil cca 1100 hudebních skladeb, z tohoto počtu se dochovala zhruba třetina. Svou nejslavnější skladbu, Českou mši vánoční, napsal ve 31 letech a nepovažoval ji za nic výjimečného. Dokonce se nedochoval ani původní notový zápis.
- Jeho kariéra učitele začala v době zavedení povinné školní docházky a k jeho práci patřilo například i přesvědčování rodičů, aby své děti do škol vůbec posílali.
- 27 let si psal tzv. Školní deník, poslední zápis napsal ráno před svou smrtí.
- Svůj život ukončil nešťastně sebevraždou v padesáti letech. V lese si podřezal žíly a hrdlo břitvou. Na místě jeho smrti je dnes kamenná mohyla.

Anna Mettler

POZOR, VÝZVA! Malá soutěž o velkou dobrou odměnu!

Milé děti, prověřte si své mozkové závity a s pomocí strejdy Googla najděte odpovědi na tyto otázky. Pak je dejte na papír, **PODEPIŠTE** se svým jménem a celé to hoďte do schránky obecního úřadu. **Deadline je 31. 1. 2022.** Z došlých odpovědí ruka starostova vylosuje výherce. Malou pozornost však získá každý, kdo se do soutěže zapojí. Kromě odměny čeká na výherce i věčná a nehynoucí sláva! Těším se na vaše chytré odpovědi!

1. Ve kterém roce nastala ta osudová hrůza – byla zavedena povinná školní docházka?
2. Kdo v této době u nás panoval a kdo za to tedy může??? Čí je to vina???
3. Co se vlastně děti tehdy v rámci povinné školní docházky učily?
4. A pozor, nakonec jedna extra bonusová záludnost pro skutečné mistry ve vyhledávání! Jakub Jan Ryba byl pohřben dvakrát! Proč? Kde poprvé? A kde podruhé?

Touha

Bůh stvořil člověka a zálibně si ho prohlížel. Vtom se objevil ďábel, odkašlal si a pochvalně pronesl:

Roztomilý majstrštyk, Hospodine, ale něco mu přece jen chybí. Bloumá od ničeho k něčemu, nic ho nenadchne, nic ho nevzruší... Probud' v člověku touhu, pak bude dokonalý! Ano, touhu, zaradoval se Bůh, „aby mohl toužit po kráse, po lásce, po pravdě a spravedlnosti...“

A Bůh v člověku probudil touhu.

Bravo, zatleskal ďábel a v duchu si blahopřál. Dobře věděl, že touha je bezbřehá

a že člověk bude toužit nejen po kráse, lásce, pravdě a spravedlnosti, ale i po slávě, po moci, po mamonu a pomstě. Věděl, že od té chvíle už nemusí hnout ani prstem, neboť stejně jako ráj i spolehlivě fungující peklo si stvoří lidé sami.

Nedávno jsem mluvila se svým osmdesátiletým tátou, že bych měla několik otázek, jak se žilo v poválečné době. Že si to sepiši a možná to bude jednou zajímat jeho pravnučky. Byl právě ve velice skleslém stavu ze současné situace. Když jsme si tak povídali, tak pookřál a oba jsme si uvědomili, jak

nelehká doba to tehdy byla a jak si dobře žijeme. Co na tom, že bude všechno dražší, že se budeme muset uskromnit, že je komunikační chaos a já nevím, co ještě. Tato doba nás učí trpělivosti, pochopení a víře, že jsme silní a vše zvládneme. Každý musíme začít od sebe. Nerozebírat jen co je vně, ale co je uvnitř nás. Rozvíjet krásné myšlenky, zdravé emoce. Hledat odpovědi sami v sobě. Vzít zodpovědnost do svých vlastních rukou. Toužím – budme zdraví, laskaví, chápající, mějme se rádi.

Ivana Kotouč Jeřábková